

OTİZMDE ÖFKE NÖBETLERİ

Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireylerde bazı yetersizliklerin yanı sıra; uygunsuz gülme, ağlama, öfke ve sevinç nöbetleri, kendini/başkalarını ısırma, başını duvara vurma, başkasına vurma ve saç çekme gibi istenmeyen bazı davranışlar da gözlenmektedir. Bu davranışlar problem davranışlar olarak kabul edilir ve hepsi "Öfke Nöbeti" olarak adlandırılır. Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireylerde, özellikle davranışsal ve duysal problemler yaygın olarak görülür.

Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireyler istediklerini ifade edemedikleri için, **kendilerini anlatamamanın verdiği zorlukla** çoğunlukla öfke nöbeti geçirirler. Bu problemler otizmlili bireyin yeni beceriler öğrenmesini, var olan becerilerini kullanmasını, çevresi ile sosyal etkileşimini ve toplumsal uyumunu olumsuz yönde etkileyen davranışlardır.

OKULA GİDERKEN/SINIFA GİRERKEN ÖFKE NÖBETİ OLUYORSA, OKULA GİRME DAVRANIŞININ ÜZERİNE GİDİLMELİDİR !

ÖFKE NÖBETİ NEDENLERİ

- Dikkat çekme
- İstenmeyen ortamdan ya da durumdan kaçma
- İstenileni elde etme
- Yenilik ve değişime direnç
- Rutinde ısrarcılık
- Yüksek ses
- Parlak ışık
- Koku
- Isı, sıcaklık, soğukluk
- Dokunsal Eylemler
- Fazla hareketlilik, canlılık
- Fiziksel problemler (ağrılar, acılar)

OTİZM NEDİR?

Otizm Spektrum Bozukluğu, yaygınlığı her geçen gün artmakta olan, **toplumsal iletişim ve etkileşimde güçlükler ve sınırlı-yineleyici davranış örüntülerindeki yetersizliklerle** kendini gösteren **yaygın gelişimsel bozukluk** olarak tanımlanan **nörobiyolojik** bir bozukluktur.

Klinik belirtiler arasında;

- Sosyal etkileşim ve iletişimde bozulma, sınırlılık
- Sınırlı, tekrarlayan ve basmakalıp davranışlar
- Sınırlı ilgi alanları ve faaliyetler
- Duyusal ve davranışsal bozukluklar yer alır.

Yapılan çalışmalara göre 2000 yılında her 150 doğumda bir görülürken günümüzde 68 çocukta bir görülmektedir. Nedeni tam olarak bilinmemekle birlikte genetik ve çevresel faktörlerin rol oynadığı düşünülmekte ve sıklığı her geçen gün artmaktadır. Otizmin tedavisi yoktur ve ömür boyu sürer. **Erken teşhis, erken ve uygun eğitim**, uyum sağlama ve yaşam becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.

OTİZMLİLER...

Üstün zekalıdır.

Matematik işlemlerini akıldan yapabilirler.

Bir gördüklerini asla unutmazlar.

Müzikte virtüözlerdir.

Resimde çok kabiliyetlidirler.

HAYIR !

BÜTÜN OTİZMLİLER BÖYLE DEĞİL !

Hatta pek azı bu özelliklere sahip.

Otizmliler farklı gelişen bireylerdir.

Özel eğitime, desteklenmeye, yadrganmamaya ihtiyaçları vardır.

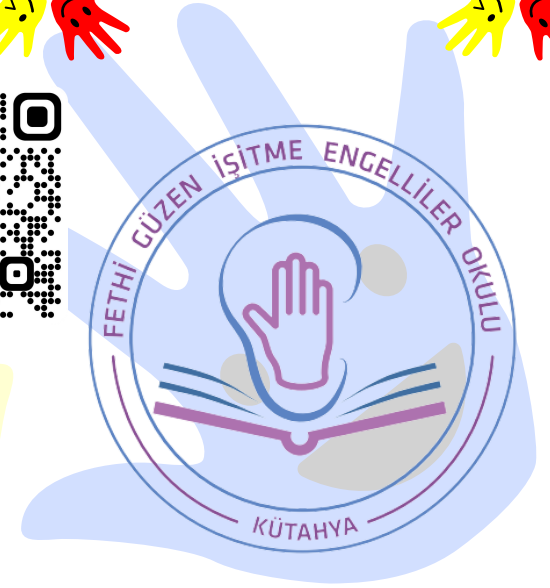
Farklılıklarına saygı görmeyi hak ederler.

İmkan verilirse Otizmliler...

İhtiyaç duydukları özel eğitimi alabilirler ve Bağımsız yaşam becerilerini geliştirebilirler.

Sadece ilgi çekici otizmlilerin farkına varmayın.

Tüm otizmlilerin farkına varın !

OTİZM

BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ

OTİZMLE İLGİLİ KAYNAK ÖNERİLERİ

DAVRANIŞ EĞİTİMİ

Her Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuğun öfke nöbeti ve nedenleri birbirinden çok farklıdır. Otizmde çocuk ile iletişim ve etkileşim sağlandıktan sonra, çocuk en az üç gün gözlemlenerek Öfke Nöbetleri için "Davranış Analizi" yapılmalı; öfke nöbetlerinin nedenleri belirlenmeye çalışılmalıdır.

- Hangi durumda oluyor?
- Hangi ortamda oluyor?
- Bu nöbeti ne tetikliyor, çocukta nöbet öncesinde, sırasında ve sonrasında ne oluyor?
- Nöbet sırasında ve sonrasında aile/öğretmen ne yapıyor?

YÖNTEMLER

Tanıları aynı bile olsa her Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuk birbirinden çok farklıdır. Bu yüzden öfke nöbetini önlemek için hap bir bilgi yoktur. Tetikleyicileri fark edip onları ortamdaki kaldırmak gerekir.

- Görmezden Gelme
- Sevgi, İlgi Gösterme
- Time Out
- Aynalama

TIME OUT

Çocuğa bir mola verdirmek. Görevlendirmek, yanına çekmek, yanına gitmek, omzuna dokunmak, çok iyi gidiyorsun aferin gibi cümlelerle onu destekleyerek ilgi ve dikkatini başka yöne çekmek. Bu sayede çocuğun dikkati başka yöne çekilir ve rahatlaması sağlanır.

AYNALAMA

Nöbet geçiren, bağırarak ağlayan, vuran... çocuğun, o sıradaki duyguları çocuğa yansıtılmalıdır. Şimdi mutsuz oldun, öfkelenedin mi? Hayal kırıklığı mı yaşadın? gibi. Kısaca çocuğun duygularına tercüman olunmalı

OTİZMDE BESLENME

Bağırsaklarının aşırı geçirgen olması ve beslenmede çok seçici olmaları sebebiyle, Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocukların pek çok vitamin ve mineral eksikliği yaşadıklarını bilimsel çalışmalar ifade etmektedir.

Otizmi tedavi edebilecek belirli bir diyet müdahalesi yoktur ancak bazı özel diyet uygulamalarının ve takviyelerin, bazı Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireylerde olumlu davranış değişiklikleri sağladığı bulunmuştur. Uygulanan beslenme tedavilerinin Otizm Spektrum Bozukluğu semptomlarını hafiflettiği; aksine şeker, katkı maddeli ürünler, sindirilmesi zor nişasta içerikli yiyecekler ve çocuklarda alerjik reaksiyon yaratan gıdaların ise Otizm Spektrum Bozukluğu semptomlarını ağırlaştırdığı görülmüştür.

Yapılan çalışmalar, Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireylerde yaygın görülen aşırı hareketlilik, dürtüsellik, konsantrasyon güçlüğü, uyku, beslenme ve tuvalet problemlerinin beslenme alışkanlıklarıyla ilgili olabileceğini göstermektedir.

Renklendirici ve koruyucular, katkı maddeli işlenmiş gıdalar, çocuklarda hiperaktiviteye neden olabilmektedir. Otizm Spektrum Bozukluğunda görülen davranışların, glikoz metabolizmasındaki bir bozuklukla ilişkili olduğu da düşünülmektedir. Bu sebeple beslenmede uygulanabilecek diyetlerin, tekrarlayan davranışlarda ve otistik belirtilerde azalma, dokunma ve yürümede iyileşme sağlayabileceği düşünülmektedir.

- Glutensiz- Kazeinsiz Diyet
- Ketojenik Diyet
- Özel Karbonhidrat Diyeti
- Feingold Diyeti
- Candida Vücut Ekoloji Diyeti
- Elimine Alerji Diyetleri
- Besin Ögesi Takviyeleri
- 1. Yağ Asidi Takviyesi
- 2. Multivitamin Takviyesi
- 3. Mineral Takviyesi
- 4. Probiyotik Takviyesi

Uygulanan diyetlerde her zaman bireysel ayrıcalıklar söz konusudur. Otizmin nedeni tam olarak bilinemese de tedavisinde son yıllarda uygulanan beslenme yaklaşımları, otizmin semptomlarını yönetmek için uygun beslenmenin önemini vurgulamaktadır.

OTİZMDE İLAÇ KULLANIMI

Otizmin doğası gereği takıntılı, ritüelistik davranışlar vardır fakat bu davranışlar aşırı derecede ise, işlevselliği ve uyumu bozuyorsa, otizme eşlik eden başka bozukluklar olabilir. Hem ailenin hem de çocuğun sosyal uyumunu ve işlevselliğini bozan, eğitim yaşantısını kesintiye uğratan davranışlarda, çocuk psikiyatristine başvurmak gerekir. OTİZM+OKB, OTİZM+ANKSİYETE BOZUKLUĞU gibi sadece otizmle ilişkili değil ancak otizme eşlik eden psikiyatrik tanımlar olabilir. Bu durumda ilaç tedavisinden de faydalanmak gereklidir. Otizmin ilaç tedavisi yoktur ancak öfke nöbetleri, yoğun takıntılar ya da duygu durum bozuklukları için hem ailenin hem de çocuğun hayata katılabilmesi adına ilaç tedavileri uygulanmaktadır.

OTİZMLE İLGİLİ KAYNAK ÖNERİLERİ

